

A Ket. Szakértői Bizottságának szakmai véleményét tartalmazó

21. számú módszertani állásfoglalás

a Ket.72.§ (1) bekezdés b.) pontja szerinti személyi azonosítók értelmezéséről

A Ket. 72.§.(1) bekezdésének b) pontja azt mondja ki, hogy a határozatnak tartalmaznia kell a jogosult vagy kötelezett ügyfél nevét (megnevezését) és lakóhelyét (székhelyét vagy telephelyét) vagy tartózkodási helyét (szálláshelyét).

A gyakorlatban számtalan probléma forrása a személyes azonosítónak a 72.§ (1) bek. b) pontja szerinti szűkített szabályozása. Az ugyanazon lakcímen lakó, azonos nevű személyek ezáltal megkülönböztethetetlenek, a különböző személyi azonosítókra alapozott nyilvántartások vezetésénél nem lehet beazonosítani, hogy kiről van szó.

A Ket. más jogszabály helyeknél az alaprendelkezések között már számos eltérést enged a Ket. szabályaitól. Jelen esetben azonban, az (1) bekezdés tételesen sorolja fel a határozat tartalmi elemeit, nem biztosít eltérést, vagy kivételt az általános szabályok között.

Ebből úgy tűnhet, hogy a 72. §.(1) bekezdés b) pontja olyan merev szabályozás, amely nem engedi meg a személyiségi jogok védelme érdekében további személyazonosító adatok alkalmazását.

A Ket.73.§.(4) bekezdése azonban következő rendelkezést tartalmazza.:

„Jogszabály elrendelheti, hogy a hatóság a döntését az erre a célra rendszeresített formátumban, a jogszabályban meghatározott adattartalommal adja ki.”

Ennek a rendelkezésnek a gyakorlatban számos, a jogforrási hierarchia különböző szintjein lévő jogszabályok megfelelnek.

Ilyen pl. az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. tvr., melynek 23. §.(7) bekezdése a külföldi házasságkötéséhez szükséges tanúsítvány tartalmi elemeként minden személyi azonosítót megkövetel..

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény végrehajtására alkotott, a 117/2005. (XII. 19.) FVM. rendelettel módosított 109/1999.(XII. 29.) rendelet 86. §. (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy:

„ A bejegyzésről szóló határozatban meg kell jelölni a bejegyzés alapjául szolgáló okiratot, a bejegyzett jogot vagy tényét, a jogosult magánszemély családi és utónevét, a születési családi és utónevét, születési idejét, anyja születési nevét és a lakáscímét, más jogosultat, a statisztikai számmal rendelkező szervezet megnevezését ,székhelyét és statisztikai számjelét , továbbá az ingatlan helyrajzi számát.”

A közúti közlekedésről szóló 35/2000. (IX. 30.)BM .rendelet a következőképpen rendelkezik: 21.§.(9)” A vezetői engedélyt a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással egyező személyi adatokkal kell kiállítani.”

Ugyanez természetesen elmondható az okmányirodai ügykörökben kiadott valamennyi engedélyre vagy igazolványra.

A személyi azonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító módok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény rendelkezik az adószám, a TAJ szám és a személyi szám képzéséről, kiadásáról, és használatáról.

A törvény főbb rendelkezései a következők:

1.§. „ E törvény célja, hogy rendelkezzen a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról, megállapítsa az azonosító kódok képzésének, kezelésének és továbbításának szabályait, továbbá rögzítse az adatkezelőknek és az azonosító kódokkal érintett természetes személyeknek (a továbbiakban: polgár) az azonosító kódok használatával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit.

2. § (1) A törvény hatálya az e törvényben meghatározott azonosító kódokra, az azonosító kódok használatára feljogosított adatkezelőkre és adatkezelésekre, valamint a velük érintésként kapcsolatba kerülő polgárokra terjed ki.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki a más törvényben meghatározott személyazonosítási módokra, valamint a kizárólag belső azonosításra szolgáló technikai kódokra.”

5. § (1) Az azonosító kód olyan, matematikai módszerrel képzett, különleges adatra nem utaló számjegysor, amely a polgárt az adatkezelés során egyértelműen azonosítja.

(2) Az azonosító kód személyes adat, ezért azt kezelni és továbbítani csak törvényben meghatározott szabályok szerint lehet.

6. § (1) Az adózással kapcsolatos nyilvántartás azonosító kódja az adóazonosító jel, melynek képzési szabályait a törvény *1. számú melléklete* tartalmazza.

(2) Az egészségügyi, a szociális és a társadalombiztosítási és a magánnyugdíj rendszerrel kapcsolatos nyilvántartások azonosító kódja a Társadalombiztosítási Azonosító Jel (a továbbiakban: TAJ szám), melynek képzési szabályait a törvény *2. számú melléklete* tartalmazza.

(3) A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás azonosító kódja a személyi azonosító, melynek képzési szabályait a törvény *3. számú melléklete* tartalmazza.

7. § (1) Az adatkezelő az érintettel, illetve más adatkezelővel való, meghatározott célú kapcsolattartása során csak azt az azonosító kódot használhatja, amelyre a feladatot meghatározó törvény őt felhatalmazza.

(2) Az az adatkezelő, akit e törvény az azonosító kód használatára nem hatalmaz fel, a 6. §-ban meghatározott azonosító kódot csak a polgár előzetes, írásbeli hozzájárulása alapján használhatja fel.

(3) A polgárt a hozzájárulás megadása, megtagadása, illetve visszavonása miatt hátrány nem érheti, a hozzájárulás megadásáért bármilyen előny kilátásba helyezése tilos.

(4) Az az adatkezelő, aki törvényi felhatalmazás alapján egynél több azonosító kód használatára jogosult, a különböző azonosító kódokat tartalmazó nyilvántartásait elkülönítetten vezeti.

18. § (1) Az állami adóhatóság az adóazonosító jelet az Art. -ben meghatározott feladatkörében eljárva, az adótitokra vonatkozó rendelkezések figyelembevételével használja.

(2) Az adóazonosító jel használatára az adózással kapcsolatos nyilvántartás vezetéséhez más adóhatóság [Art. 10. § (1) bek. *b)-d)* pontok] is jogosult.

23. §. A TAJ számot a következő szervek az alábbiakban meghatározott célból kezelhetik:

a) a társadalombiztosítási szerv, a társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztató, illetve a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról szóló 1997. évi LXXX. törvényben (a továbbiakban: Tbj. tv.), a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényben (a továbbiakban: Tny. tv.), a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvényben (a továbbiakban: Mpt. tv.), a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvényben (a továbbiakban: Eb. tv.), valamint az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló 1997. évi LXXIV. törvényben (a továbbiakban: Alk. tv.) előírt adatszolgáltatásra kötelezett szerv (foglalkoztató, polgár vagy intézmény) az e törvényekben meghatározott nyilvántartásokkal, járulékok levonásával, bevallásával, befizetésével, behajtásával, a társadalombiztosítási szervek által folyósított pénzbeli ellátásokra való jogosultsággal, azok kifizetésével, illetve ellenőrzésével kapcsolatban;

b)...*stb*

30. § A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szerve a polgárról személyi azonosítóval vagy annak alapján csak törvény felhatalmazása esetén, vagy a polgár írásos hozzájárulásával szolgáltat adatot.

31. § A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szerve a személyi azonosítót csak a kezelésére jogosultnak - jogosultsága keretein belül - továbbíthatja.

A törvénynek a három természetes személyazonosító adatokra vonatkozó rendelkezése egyértelmű felhatalmazás arra, hogy mindazon szervek, akiket a törvény nevesít, feladatkörükben – mely természetesen a döntéseket is magába foglalja – használják is. Ebből következően mindazok, akik e törvény hatálya alá tartoznak, megfelelnek jogalkalmazói feladatuk végzése során a Ket. 72. §.(1) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezéseinek.

A probléma ténylegesen ott jelentkezik, ahol csak nevet és lakóhelyet lehet alkalmazni a határozat tartalmi elemeként, pl., kisajátítási, telepengedély, *stb.* ügyekben, amelyekben nagy számú ügyfél fordul elő és az azonosításuk a név és lakcímen túl, más adattal nem tehető meg.

A Ket. is tartalmaz ennél megengedőbb szabályozást a jegyzőkönyv esetében, amit semmi nem indokol a határozatra vonatkozó szabályokkal való összehasonlításban. A Ket. 39.§.(2) bekezdésének c) pontja a jegyzőkönyv tartalmi elemeként megjelöli a meghallgatott személy természetes személyazonosító adatait, amelyek a következők: név, születési név, születési hely, időpont, anyja neve. A jegyzőkönyvbe bármely ügyfél vagy a bejelentő is betekinhet, megismerheti ezáltal a természetes személyazonosító adatokat is, kivéve, ha azt a hatóság zártan kezeli.(68. §.(2) bek .c) pont).